

Iz celega sveta.

Pravda zaradi 19 K, pravdarskih stroškov 439 kron. Državno sodišče je dne 18. oktobra obravnavalo neki sporen slučaj med dunajsko bolniško blagajno in nižjeavstrijskim deželnim odborom. Slo se je samo za 19 K. Bolniška blagajna je tožbo izgubila in mora plačati 439 K stroškov.

Igranje v ogrski razredni loteriji je prepovedano. Znano je, da skušajo ogrski židje z vsemi sredstvi spečati srečke ogrske razredne loterije tudi pri nas in se v dosego svojega namena poslužujejo celo zavitkov z napačnimi naslovi. Občinstvo se svari pred nakupom omenjenih srečk. Neprijetne posledice protipostavne nabave teh srečk so, kar je bilo že večkrat objavljeno, da se srečke zaplenijo v korist države, poleg tega pa mnoga zamučna pota ter občutne denarne kazni. Zatorej ne naročajte srečk ogrske razredne loterije, ako jih dobite pa brez naročila, uničite ali pa izročite jih finančni oblasti.

Vinska poskušnja s telefonom. Neki švicarski učenjak je napravil poskus, ki se bo zdel marsikomu malo čuden, a je vendar resničen in tudi znanstveno podprt. S telefonom se da namreč prav dobro dogovori, ali je vino pristno ali ne. Omenjeni švicarski učenjak je napravil namreč sledeči poskus, ki se je izborno obnesel. Vzel je posodo vina in napeljal električni tok iz telefona v posodo, tako, da je šel tok iz ene postaje v drugo skozi vinsko tekočino. Nato je poskusil po telefonu govoriti. Pristno vino je dober električen prevodnik in ne moti toka čisto nič. Ako ima pa vino kake dodane primese, je popolnoma nemogoče govoriti, ker te primese motijo električni tok.

Mesto Skader je v turških rokah že od 1. 1478. Po smrti princa Skander-bega (1467) je bil Skader (Skutari) pod oblastjo Benečanov. Ali Turki so uvideli važnost Skadra ter so se ga hoteli polastiti. 15 mesecev so oblegali Turki Skader predno se je udal. Dne 25. januarja 1479. je bil sklenjen mir med Benečani in Turčijo. Iz Skadra je takrat odšlo 450 moških in 150 žensk, katerim je benečanska ljudovlada nakazala zemljišča v Gradišču in okolici v Furlaniji. Drugi so bežali v albanske gore.

Cesarju je ukradel zajutrek. Dne 8. novembra je bil kuhar našega cesarja, ki, kakor znano, zelo zgođaj zajtrkuje, neprijetno presenečen. Cesar zajtrkuje čaj, gnjat in mrzlo pečenko. Dvorni kuhar je spravil v shrambo prejšnji večer pečenko, a ko je prišel po-njo, da jo da cesarju namizo, je ni bilo več. Seveda je takoj preskrbel drug zajtrk in uvedli so strogo preiskavo, ki je dognala, da je ukradel cesarjev zajtrk dimnikar, ki so ga prijeli, ki je pravkar cesarju namenjeno pečenko jedel. Cesar je bival dne 8. novembra v Budimpešti.

Medved ušel iz kletke. Na Dunaju je ušel iz neke kletke medved. Mahnil je naravnost v kuhinjo, kjer je napadel kuharico Pfeiferjevo. 18letni kuhinjski pomočnik Pekneli se je postavil v bran, toda zver ga je vrgla na tla in ga razmesarila. Vkljub temu, da sta oba napadencata klicala na pomoč, ni bilo nikogar, ki bi ju rešil. Zver ju je težko ranila. Medveda je nato poklicana policija ustrelila.

Kako je napovedala Črna gora Turčiji vojno pred 162 leti. Jeseni leta 1750. je prišla Črna gora zopet v prepir s Turki. Napoved vojne se je izvršila v jako čudnih okoliščinah. Bosanski vezir je pozval takrat črnogorskega vladarja, naj mu takoj pošlje 12 krasnih deklic v starosti 12—15 let. „Če mi jih ne pošlješ“, je predrzno zahteval vezir, „tedaj uničim tvo-

jo deželo in odpeljem v suženjstvo stare in mlade.“ — Črnogorski vladar je hitro sklical vse starešine posameznih plemen in po kratkem posvetovanju so odposlali vezirju sledeči odgovor: „Ali smo ti že kdaj plačali davek? Davek, ki bi ga ti radi plačali, bi bil kamen z naših gor, a namesto dvanaštih deklic ti pošljemo 12 prašičjih repov, da moreš z njimi okrasiti svoj turban.“ — Ta odgovor je zadoščal, da je turški vezir napovedal vojno, ki se je pa končala z groznim porazom Turkov. 10.000 Črnogorcev je premagalo 25 tisoč Turkov.

Ob grobu svojega sina. Bivši srbski minister Ljubomir Kovačević je izgubil svojega edinega sina Vladeta, ki je padel pri Kumanovem kot vođa mitraljezkega oddelka. Sin je bil tajnik v zunanjem ministertvu. Slovesen pogreb je bil v Belem gradu. Ob odprtem grobu je govoril oče te-le besede: „Sin, pojdi v miru, ker ti si izpolnil svojo dolžnost do domovine. Sin, jaz ne plakam, ker si bil z vitezi, ki so prišli po stoletjih trpljenja s svojo smrtjo rešiti življenje milijonov drugih. Idi v miru pred prestol Večnega in povej veselo Dušanu in Lazarju, povej vsem mučeničkom s Kosovega polja, da je Kosovo maščevano...“ Navzoči so vzdihali in solze so jim zalile oči.

Slovenska šola v Ameriki. Kakor poroča iz Amerike nek prijatelj našemu listu, zidajo v Clevelandu, Ohio, slovensko šolo sv. Vida. Letos se je vpisalo v slovenski šolski pouk 700 otrok, tako, da jim nedostaja prostora.

Dve strašni železniški nesreči. Na progi Reka — Budimpešta je med postajama Eresi in Szaghalombatta skočil iz tira tovorni vlak. 6 voz se je razbilo. V megli je pa zavozil v popesrečeni vlak drugi tovorni vlak. Kotel lokomotive se je razpočil. En železničar je mrtev, eden smrtno nevarno, več jih je pa nevarno ranjenih. — Iz Černovca se pa poroča, da je na progi Novosjelica—Odesa se pred postajo Ribnica ponesrečil v predoru vlak, ker je padla iz obojke na lokomotivo skala, ki jo je razbila s poštnim in še s tremi vozovi. Mrtvih je 15, nevarno ranjenih pa 19 oseb.

Drzni tatovi. Iz Rodika na Goriškem poročajo: Po noči od 4. na 5. listopada so skušali tatje dvakrat vlomiti v župnišče. Ob 11. uri so razbili okno pri župnem uradu, pa jih je g. župnik prepoznal. Malo pred 5. uro so menili, da v župnišču trdo spe, in da se torej lahko plačajo za prvi trud. A župnik jim je zopet zmešal štreno. En tat se je nahajal ravno pri oknu, nad katerim spi župnik. Ko je župnik odprl okno, ni bilo treba, kakor pritisniti na revolver, in lopov ne bi bil morda nikoli več nadlegoval ljudi. A župnik se je zavedal, v kakem stanju je, zato ga je oštel in zapodil.

Tiskanje črnogorskega denarja v Pragi. Iz Prage poročajo: Črnogorska vlada je dala v tukajšnjem grafičnem zavodu „Unie“ tiskati za 2 milijona dinarjev papirnatega denarja po 1, 2 in 20 dinarjev. Denar so poslali v posebnem železniškem vozu v Črno goro.

Trte so porezali iz strankarskega sovraštva. Iz Oseka na Goriškem poročajo: Oseški liberalci so bili zelo razjarjeni radi padca ob občinskih volitvah, ker so bili za trdno prepričani, da zmagajo v dveh razredih. Svojo jezo so hladili s pijačo in rjovenjem po vasi, pojoč znano zabavljivo pesem: „Kje so tisti čuki?“ To rjovenje je trajalo čez polnoči in je še-le potihnilo proti jutru! V krčmi so pili ter si hladili svojo jezo in sramoto. In v tej noči so že znani zločinci porezali trte, in sicer Francu Bovconu okoli 20, občinskemu čuvaju Ivanu Badalič okoli 80, in Francu

Rožiču 92. Vsi trije so odločni pristaši S. L. S. Pač si more vsakdo misliti obupni položaj ubogega kmeta, ko vidi popolnoma uničen svoj trud. Polni žalosti in jeze so jokali, ko so zagledali to vandalsko delo. Liberalci „Čeke“ je sicer kričali, „da so to naredili čuki; a kmalu se je dokazalo, da so napravili to nečedno delo Sokoli!“

Nesreča pri streljanju. Iz Monakovega poročajo: V Maksovi vojašnici se je v nedeljo vadil neki podčastnik na hodniku v streljanju. Po nesreči je prišel drugi podčastnik po stopnicah, ne da bi ga njegov tovariš zapazil. V tem trenutku je ta ustrelil ter zadel tovariša v desno oko. Njegov položaj je jako nevaren. Podčastnik, ki je tako nesrečno ustrelil, je bil popolnoma obupan, ko je videl, kakšno nesrečo je povzročil. Šel je v svojo sobo ter se ustrelil.

Cerkveni rop. V Povirju pri Sežani na Primorskem se je pred praznikom Vseh svetnikov izvršil velik cerkveni rop, ki je zelo razburil pobožno ljudstvo. Zločinci so vdrli v župno cerkev pri stranskih vratih. Jezik pri ključavnici se je upognil, vrata se odpro in tatje pridejo v cerkev. Odpro škrinjico za miloščino in pobere vse iz nje. Odklenejo krstni kamen in vzamejo srebrno žlico za krstitev ter obedve posode za sveto olje s krožnikom vréd, pa tudi ključ od krstnega kamna so odnesli s seboj. V zakristiji so pobrali kakih 50 prticev, 1 kelih in pa kustodijo z zlato lunico. Vlomili so tudi v tabernakelj, vzeli ciborij, svete hostije pa so raztresli po tleh. Oropali so tudi monštranco skupno s presv. Rešnjim Telesom. Kaj se je zgodilo s presv. Rešnjim Telesom, se ne ve. — Isto noč je bilo vlomljeno tudi v sosednjo podružno cerkev v Merčah. Tam so pobrali miloščino, en kelih in tri svetilke izpred oltarjev.

Mehikanska cesarica Šarlota, žena pokojnega nadvojvode Maksa, leži na smrt bolana. Svoj čas je bila največja krasotica na evropskih dvorih in tudi zelo vladaželjna. Hrepenela je višje in višje, in tako je upala z mehikanskim prestolom doseči vrhunec svojih želja. Napoleon III. je njo in njenega moža pozneje pustil takorekoč na cedilu. Francoske čete so zapustile mehikanska tla, nadvojvoda Maks je storil tam doli nesrečno smrt in ona je znorela leta 1866. Sedaj se nagiblje njeno življenje h kopcu in malokdo se še spomni na bivšo avstrijsko nadvojvodinjo.

Vsled silne lakote postali — ljudožrci. Bolgarski listi poročajo, da se je brat bolgarskega škofa v Macedoniji, ki je študiral na moskovskem vsučilišču, pridružil pomožnemu odposlanstvu, ki je odpotovalo v Sibirijo, kjer vlada v nekaterih krajih silna lakota. V okolici sibirskega mesta Tobolskega so se polastili gladni kmetje mladega dijaka, ga zaklali, razkosali, spekli in pojedli. Isti listi poročajo, da se je vsled strašne lakote, ki vlada v nekaterih sibirskih okrajih, dogodilo že več slučajev ljudožrstva. Ljudje mrjo kar trumoma lakote.

Razloček. A.: Če bi ti našel milijon denarjev, kaj bi storil, ali bi jih dal nazaj? — B.: Ne vem prav. Če bi jih bil izgubil kak bogataš, kakor je Rotšild, bi jih obdržal. Če bi jih bil pa izgubil kak revež, bi jih vrnil.

Zvit strežaj. Čemu pa spravljaš smodke v baronove čevlje? — Strežaj: Zato, ker bo baron rekel, ko prideva v toplice: Osel, kako pa moreš dati smodke v čevlje, pa jih sam kadi! in smodke bodo moje.

Ljubezen do bližnjega. Mati: Jožek, to pa ni lepo od tebe, da si v šoli tako zaostal. Lansko leto si mi napravil toliko veselja, ko si bil prvi! — Jožek: Naj se pa tudi katera druga mati veseli!

LISTEK.

Kraljevič Marko.

(Narodna pesem).

Stoji na skali beli grad,
Notri se shaja Marko mlad'
Ino mlada Alenčica,
Prelepa turška d'vojčica.
Sta zjutraj zgodaj vstajala,
Veselo se sprehajala,
Sla sta na hode visoke
Očpirat line široke.
Tako Alenka govori:
„Gosta megla po polj' leži.
No, kaj je to? Kako je to?“
Kaj, Marko, kol' iz tega bo?“
Tako je rekel Marko mlad':
„Tam ni nobene megle znat',
Le turški konji tak' sopo,
Ki k meni v goste zdaj grečo.
Ko Turki pridejo pod grad,
Naproti pojdi jim do vrat:
Ko pa po meni vprašajo,
Po turško se obnašajo,
Odgovor jim tako-le daj:
Doma ni mlad'ga Marka zdaj,
Ne bo ga tudi drevi še
In jutri večer javeljne.“

Že so pred grad prijezdili,
Samo očpirat' videli.
Z desnico jih sprejemala,
Z levico jih objemala:
„No, dobro jutro, Turki vi,
Pri domu mlad'ga Marka ni.
Ne bo ga drevi tudi še
In jutri večer javeljne.“

K rumeni miz' jih posadi,
Dovolj da vina in jedi;
Hiti orožje jim pobrat',
Ga nese v hram sedemnajstkrat.
Tam Turkom je napivala,
Si v nedrije ga zlivala.
Si sabljo brusi Marko mlad',
Da se potresa svetli grad.
Tako en Turék govori:
„Kaj pa na vrhu tak' grmi?
Gotovo Marko je doma,
Na brusu svetlo sabljo 'ma.“

Tako Alenka govori:
„Zdaj mlad'ga Marka doma ni,
Ne bo ga tudi drevi še
In jutri večer javeljne.
Tako le putice grebo,
Ko drobna jajčica neso.“

Turčine je vpijanila,
Si v nedrije ga zlivala.
Zdaj v hišo Marko prileti,
Iz nočnic sablja zazveni.
Turčine je posekal vse,
En sam pod mizo skriva se.
Turčin tako zdaj govori:
„Oj, čakaj, čakaj, Marko ti,
Oj, čakaj, čakaj, Marko mlad',
Ob glavo me nikar ne djať!
Me pusti živ'ga, zdravega,
Te prosim jaz junaškega.
Od mene zvedel boče vsak,
Kakov ti Marko je junak!“

Tako je rekel Marko mlad':
„Usmiljenje ti čem skazat'.
Jaz hočem živ'ga te pustit',
Oj, živ'mu, pa ne zdrav'mu bit'.“

Hiti ga zdaj 'zpod mize 'zveč',
Po svoje hoče mu postreč'.
Polomil mu je vse kosti,
Staknil mu potlej je oči.
Na brz'ga konj'ča ga je d'jal,
Bandero svoje v roke dal:
Ga nesti carju turškemu.
Poročil pa je bil njemu:
„Če se mu kaj do mene zdi,
Naj pride k meni sam v gosti:
Se bova skupaj skusila,
Bo videl on, kaj Marko zna!“

Turčin se vzdigne in leti,
V Turčijo daleč prihiti.
Pri oknu turški car srčno
Sklicuje k sebi carinjo:
„Oj, le sem, le sem, carinja!
Vesela bo zdaj najina,
Bandero Markovo neso,
Gotovo vzađ' ga peljejo.“
Turčin pod grad prijezdil bil,
Se turški car je veselil,
Nevtegoma ga je spraš'val:
„Al' si pri Marku se gost'val?“
Tako mu Tur'k odgovori:
„Te bile čudne so gosti!
Bil, car, pri Marku sem v gosteh,
Bi zlođu raji bil v pesteh;
Polomil mi je vse kosti,
Staknil mi potlej je oči,
Na brz'ga konj'ča me je djal,
Bandero svoje v roke dal.
Poročil je, če se ti zdi,
Da pojdi k njemu sam v gosti:
Se bota skupaj skusila,
Boš videl ti, kaj Marko zna.“

• • •